

származású jezsuitaként a 17. század végi - 18. század eleji örmény missziószervezés irodalmi programjának nagyformátumú alakja. Több helyen is megfordult, leveleiből - amelyeket Rómába küldött és fennmaradtak - kitűnik, hogy Konstantinápolyban és Erzurumban is tevékenykedett. Műveit a Propaganda Fide adta ki Rómában az 1710-es és 1720-as években. A rendtörténet 9 munkát tart számon tőle, amelyek közül több megtalálható az erdélyi örmény könyvtárakban, sok esetben duplum példányban.

Végül két eszmetörténeti folyamatot említettem meg, a kalendárium körüli bonyodalmakat, és az örmény szentkultusz erdélyi megjelenését. A témakörök átfogó jellege és terjedelmes volta azonban önálló tanulmányt és hosszú vizsgálatokat igényel.

Előadásomban igyekeztem átfogó, de közel sem teljes képet alkotni azokról a kapcsolódási lehetőségekről, amelyek valamilyen szinten összekötötték az Erdélybe letelepült örményeket a többi kultúrtörténeti régió örmény diaszpóráival. Külön felhívom a figyelmet arra, hogy az egyes közvetítő személyek, valamint az ázsiai területeken működő örmény misszionáriusok sok esetben ugyanabban a korban, ugyanabban a városban éltek, tehát a személyes ismeretséggel megszerzett ismereteket, benyomásokat is magukkal tudták hozni, nem csak a nyomtatott kiadványokat. Próbáltam egyben sajátos nézőpontból megközelíteni ezeket a folyamatokat, amelyek alapvető fontosságúak az erdélyi örmény könyvtárak művelődéstörténeti hátterének bemutatásához.

Pénzbírságra ítélték pénteken Lausanne-ban egy török politikust az örmény népirtás tagadásáért

Dogu Perinceket, a Török Dolgozók Pártja vezetőjét a svájci antirasszista törvény megsértése címén marasztalták el. Ezért 3000 svájci frank (kb 1860 euro) bírságot kell fizetnie, és - felfüggesztve - további 90 napos időszakra szóló pénzbírságra, ezen belül napi 100 svájci frank (62 euro) megfizetésre kötelezték. A politikus 2005 májusában, a mai Törökország megalakulását jelentő lausanne-i szerződés évfordulóján tartott megemlékezések során két beszédében is a nagyhatalmak által kitalált "nemzetközi hazugságnak" nevezte az első világháború idején történt örmény népirtást.

(MTI, Transindex, 2007. márc.12.)

Eredmények az Örmény kisebbségi választások második fordulóján

2007 március 4-én választottak az örmény kisebbségi elektorok fővárosi és országos képviselőket. A szavazások eredménye:

A Fővárosi Örmény Önkormányzat tagjai (9 fő):

1. Dr. Issekutz Sarolta	EÖGYKE
2. Heim Pál	EÖGYKE
3. Kátainé Szilvay Ingrid	EÖGYKE
4. Dr. Kelemenné Csíkszentgyörgyi-Ficzus Margit	EÖGYKE
5. Wertán Kinga	EÖGYKE
6. Szárkiszján Ádámné	MÖSE
7. Szilágyi Jánosné	MÖSE
8. Dr. Serkisian Szeván	ARMENIA
9. Moldován Domokos	ARMENIA

A testület a március 19-i alakuló ülésén *dr. Issekutz Saroltát* választotta ismét elnöknek.

Az Országos Örmény Önkormányzat tagjai (25 fő):

1. Szongoth Gábor	14. Bezjian Antranik Lutfi
2. Zakariás Antal Dirán	15. Kazarjan Knar Aszaturovna
3. Fülei Balázs	16. Zárainé Gressai Éva Julianna
4. Ajvazov Jurij	17. Keller Ludmilla
5. Dr. Szuper Géza	18. Dr. Badaoui Bechara
6. Várady Mária	19. Nazarjan Hamlet
7. Wertán Zsoltné	20. Dr. Peltekian Aram Abrahamné
8. Zárugné Tancsin Katalin	21. Mátyus Szvetlana
9. Dávid Csaba	22. Halászné Oganeszjan Anyicska
10. Szárkiszján Ádám Papikovics	23. Gogescu László
11. Akopján Nikogosz	24. Dr. Serkisian Szeván
12. Dr. Dzsotján Gagik	25. Dr. Vurom Gábor
13. Balabianian Hartioun Mihran	

Az első 9 fő EÖGYKE képviselő, a második 9 fő MÖSE képviselő, és a következő 7 fő ARMENIA képviselő. Az Országos Örmény Önkormányzat testülete március 24-i alakuló ülésén *Szárkiszján Ádámot* választotta meg elnöknek.

Gazdovits Miklós

Az erdélyi örmények története ***3. rész***

Kezdjük a bizonyítást a karcsai rotundával. Említettük, hogy a karcsai rotunda 1527-től református templomként működik. A katolikus templomból református templommá alakítás annyit jelent, hogy feleljen meg Kálvin János parancsának, mely szerint: "Ki a templomokból a keresztény bálványokat!" Azaz a katolikusoktól átvett templomokból ki kellett tenni a szenteket vagy bibliai személyeket ábrázoló szobrokat, szentképeket, a falakról pedig eltüntetni a freskókat.

Talán mivel tudták, hogy nem szenteket ábrázolnak, vagy mert csodálatos módon megmenekültek, a karcsai templom falain megmaradtak olyan domborművek, amelyek az örmény hitélet legnépszerűbb hőseit ábrázolják. Ezek közül mi két domborművet említünk, mindkettő a déli pillérköz fejezetén látható: Két küzdő alak és két összefonódott nyakú hattyú. A két küzdő alak az örmény *Szaszuni Dávid* legenda IV. énekének második részében leírt, a lány nézőbe jött ifjú *Miher* és a fiatal harcosnak álcázott ifjú ara, *Gohár* birkózását ábrázolja. A dombormű világosan láttatja, a medvefejbe álcázott kontyos Gohárt, amint *Miher* szakállát tépve küszködik. Ugyanez a jelenet látható a bukaresti örmény kulturális és vallási központ homlokzatán lévő díszítő elemek között.

A két összefonódott nyakú hattyú az "Ah! Tamar!" legenda két vízbefúlt szerelmesét ábrázolja, miután holttestük hattyúvá változott, mint a férfi és nő közötti tiszta szerelem-, általánosítva pedig az emberek közötti igaz szeretet jelképe. Ezzel a két domborművel tudjuk bizonyítani, hogy a karcsai rotundát örmények építették örmény használatra. Mert elképzelhetetlen, hogy egy néptöredék a letelepedési helyén más nemzet hitregéből vett hősökkel vagy képekkel díszítse saját templomait.

A kiszombori rotunda római katolikus templom maradt, ezért falain megőrizték a freskókat. Ebből a templomból egy freskót szeretnék bemutatni: a diadalív két oldala mellett elhelyezkedő karéj boltozatán lévő freskó két remetét ábrázol: egyik, kereszttel a kezében, egy barlangban fekszik, a másik pedig mellette térdel. A Szent Gergely legendából tudjuk, hogy Gergely 325-ben a Szebuh-hegy barlangjában remetéskedett és itt halt meg. Teljesen ép holttestét évek múltán találták meg egy pünkösdi utáni 4. szombaton. A festmény éppen ezt a - majdnem minden mechitarista templom falain megtalálható - jelenetet ábrázolja. Ez a falfestmény díszíti az erzsébetvárosi mechitarista templomot is. (Ma római katolikus plébánia templomként használják.)

Mindezek után reméljük, senki sem kételkedik abban, hogy ezt a két templomot örmények építették,